Халқ сўзи

Ўзбекистон – келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган ● http://xs.uz ● E-mail: Info@xs.uz ● 2013 йил 26 декабрь, № 253 (5927) Пайшанба

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

Солиқ ва бюджет сиёсатининг 2014 йилга мўлжалланган асосий йўналишлари қабул қилинганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида

Қонунчилик палатаси томонидан 2013 йил 11 декабрда қабул қилинган
Сенат томонидан 2013 йил 12 декабрда маъқулланган

1-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2007 йил 25 декабрда қабул қилинган ЎРҚ–136-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, 12-сонга 1-илова; 2008 йил, № 12, 639-модда; 2009 йил, № 9, 330, 331-моддалар, № 12, 470, 472, 473-моддалар; 2010 йил, № 5, 178-модда, № 9, 334, 335, 336, 337-моддалар, № 10, 380-модда, № 12, 474-модда; 2011 йил, № 1, 1-модда, № 9, 248-модда, № 12/2, 364, 365-моддалар; 2012 йил, № 4, 106-модда, № 9/1, 238-модда, № 12, 334, 336-моддалар; 2013 йил, № 10, 263-модда) қуйидаги ўзгартиш ва қўшимчалар киритилсин:

1) **22-модданинг**:

учинчи хатбошисидаги «тушум» деган сўз «соф тушум» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

йигирма тўртинчи хатбошисидаги «қўшилган қиймат солиғини ҳамда акциз солиғи» деган сўзлар «қўшилган қиймат солиғи, акциз солиғи ҳамда транспорт воситаларига бензин, дизель ёқилғиси ва газ ишлатганлик учун олинадиган солиқ» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

2) **23-модданинг учинчи қисми** қуйидаги мазмундаги **2¹-банд** билан тўлдирилсин:

«2¹) бюджетдан ташқари Умумтаълим мактаблари, касб-ҳунар коллежлари, академик лицейлар ва тиббиёт муассасаларини реконструкция қилиш, мукаммал таъмирлаш ва жиҳозлаш жамғармасига мажбурий ажратмалар»;

3) **46-модданинг**:

иккинчи қисми чиқариб ташлансин;

учинчи ва **тўртинчи қисмлари** тегишинча **иккинчи** ва **учинчи қисмлар** деб ҳисоблансин;

4) **48-модданинг иккинчи қисми** қуйидаги мазмундаги **жумла** билан тўлдирилсин:

«Солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш мажбурияти қўшимча ҳисобланган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар суммаси тегишли ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг депозит ҳисобварақларига ўтказилганлиги тўғрисидаги тўлов ҳужжатларининг кўчирма нусхалари солиқ тўловчи томонидан давлат солиқ хизмати органларига тақдим этилган тақдирда ҳам бажарилган деб ҳисобланади»;

5) **80-модда еттинчи қисмининг биринчи жумласи** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Транспорт воситалари учун бензин, дизель ёқилғиси ва газни автомобилларга ёқилғи қуйиш шохобчалари орқали реализация қилувчи юридик шахслар автомобилларга ёқилғи қуйиш шохобчалари жойлашган ердаги давлат солиқ хизмати органига транспорт воситаларига бензин, дизель ёқилғиси ва газ ишлатганлик учун олинадиган солиқ тўловчи сифатида ҳисобга қўйиш тўғрисидаги аризани автомобилларга ёқилғи қуйиш шохобчасига бўлган ҳуқуқ давлат рўйхатидан ўтказилган кундан эътиборан ўн кун ичида тақдим этиши шарт»;

6) **114-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Кирим қилинмаган товарларни сақлаш, бундан уларнинг қонуний келиб чиқиши тасдиқланган ҳоллар мустасно, —

кирим қилинмаган товар қиймати миқдорида жарима солишга сабаб бўлади.

Товарларни (ишларни, хизматларни) реализация қилишдан тушган тушумни яшириш (камайтириб кўрсатиш) —

товарларни (ишларни, хизматларни) реализация қилишдан тушган тушум яширилган (камайтириб кўрсатилган) суммасининг 20 фоизи миқдорида жарима солишга сабаб бўлади.

Товарларни (ишларни, хизматларни) реализация қилишдан тушган тушумнинг яширилган (камайтириб кўрсатилган) суммасига қонун ҳужжатларига мувофиқ солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ҳисоблаш амалга оширилади.

Ушбу моддани қўллаш мақсадида товарларни (ишларни, хизматларни) реализация қилишдан тушган тушумни яшириш (камайтириб кўрсатиш) деб қуйидагилар эътироф этилади:

товарлар (ишлар, хизматлар) реализация қилинганлиги факти ҳужжат билан тасдиқланганда товарларни (ишларни, хизматларни) реализация қилишдан тушган тушум суммасининг ҳисобга олиш регистрларида акс эттирилмаганлиги;

товарлар (ишлар, хизматлар) реализация қилинганлиги факти тўғрисида далолат берувчи ҳужжатлар алмаштирилганлиги, сохталаштирилганлиги ёки йўқ қилинганлиги;

ҳисобда реализация қилинмаган деб кўрсатилган товарларнинг омборда ёки реализация қилиш жойида мавжуд эмаслиги»;

(Давоми 2-бетда).

ТЕЖАМКОР ТЕХНОЛОГИЯЛАР САМАРАСИ

корхоналаримиз эришаётган муваффақиятларда яққол намоён бўлмоқда

Бугун саноатнинг изчил ривожи, илғор технологияларнинг ҳаётимизга жадал кириб келиши натижасида аҳолининг электр энергиясига бўлган талаб ва эҳтиёжи тобора ортиб бораяпти. Бу эса, ўз навбатида, электр қуввати ишлаб чиқарувчи ҳамда уни аҳолига етказиб берувчи корхоналар зиммасига катта масъулият юкламоқда.

МОДЕРНИЗАЦИЯ

Зеро, мазкур жараёнда илғор ва тежамкор технологиялардан фойдаланиш, мавжуд қувватларни босқичма-босқич модернизация қилиш иқтисодий жиҳатдан юқори самара келтириши амалда ўз исботини топган.

Мамлакатимизнинг шимолий-ғарбий минтақаси аҳолисини электр энергияси билан мунтазам таъминлаб келаётган “Тахиатош иссиқлик электр станцияси” очиқ акциядорлик жамияти жамоаси ҳам ушбу жиҳатни ўз фаолиятининг муҳим мезонига айлантирган. Ҳозир бу ерда табиий газ ва мазут ёнилғисидан фойдаланган ҳолда, йилига 3,2 миллиард киловатт-соат миқдорида электр энергияси ишлаб чиқарилаётир.

— Қиш мавсумига пухта тараддуд кўрдик, — дейди корхона мутасаддиси Юнус Бабажанов. — Хусусан, тўртта қозон, иккита турбина ва бошқа ускуналаримиз мукаммал таъмирдан чиқарилди.

(Давоми 3-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ 70 ЙИЛЛИГИ

Кеча пойтахтимизда “Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси мустақиллик йилларида” мавзуида халқаро илмий-амалий конференция бўлиб ўтди.

Унда мамлакатимиз вазирлик ва идоралари вакиллари, Фанлар академиясининг илмий муассасалари тадқиқотчилари, халқаро ташкилотлар ходимлари, шунингдек, Хитой, АҚШ, Озарбайжон, Грузия, Қозоғистон сингари жаҳоннинг ўндан ортиқ давлатларидан олимлар қатнашди.

ИЛМ-ФАН РИВОЖИ

иқтисодиётимиз тараққиётига уйғун тарзда тобора жадаллашиб бормоқда

Анжуманда сўзга чиққанлар Президентимиз Ислом Каримов раҳнамолигида ўтган йигирма икки йил мобайнида юртимизда амалга оширилаётган кенг кўламли ислоҳотлар халқимиз фаровонлигини янада ошириш, мамлакатимизни жадал тараққий эттиришдек эзгу мақсадларга хизмат қилаётганини таъкидлади. Ушбу жараёнда мустақил давлатимизнинг иқтисодий салоҳиятини мустаҳкамлашда илғор илмий ишланмалар ва илмий-техникавий тараққиётнинг ютуқларини самарали жорий қилиш муҳим эканлиги айтиб ўтилди. Шу боис давлатимиз раҳбари томонидан мустақилликнинг дастлабки кунлариданоқ илм-фанни, етакчи илмий мактаблар, биринчи навбатда, бу йўналишдаги йирик ташкилот — Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясини ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилди. Буни Президентимизнинг илм-фан тараққиётига оид қатор Фармон ва қарорлари мисолида яққол кўришимиз мумкин.

Жумладан, 1992 йил 8 июлда давлатимиз раҳбарининг “Илм-фанни давлат йўли билан қўллаб-қувватлаш ва инновация фаолиятини ривожлантириш тўғрисида”ги Фармони ҳамда 1992 йил 21 июлда Вазирлар Маҳкамасининг “Илм-фанни ривожлантириш ва инновация фаолиятини давлат йўли билан қўллаб-қувватлаш чоралари тўғрисида”ги қарори қабул қилинди. Ушбу меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларнинг қабул қилиниши туфайли илм-фан ва инновация фаолияти соҳасидаги асосий йўналишлар ривожланиш йўлига тушиб олди.

Илмий-амалий конференцияда Президентимизнинг 2006 йил 7 августда қабул қилинган “Фан ва технологиялар ривожланишини мувофиқлаштириш ва бошқаришни такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори мамлакатимизнинг илм-фан ва инновациялар соҳасидаги сиёсатини белгилаб берадиган асосий ҳужжатлардан бири бўлгани алоҳида тилга олинди.

(Давоми 4-бетда).

Ҳуқуқий асос ва масъулият

Давлат божхона қўмитаси томонидан Олий ҳарбий божхона институтида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 29 октябрдаги Фармойиши ижроси доирасида коррупция ҳамда уни юзага келтирувчи сабаблар ва уларни бартараф этиш масаласига бағишланган илмий-амалий конференция ўтказилди.

ТАДБИР

Унда Олий Мажлис Сенати аъзолари, Олий суд, Бош прокуратура, Ички ишлар ва Адлия вазирликлари, Давлат солиқ қўмитаси вакиллари ҳамда оммавий ахборот воситалари ходимлари қатнашди.

Таъкидланганидек, коррупцияга қарши курашиш фуқароларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларини самарали ҳимоя қилишда муҳим омиллардан ҳисобланади. Шу боис мамлакатимизда истиқлолнинг дастлабки йиллариданоқ ушбу масалага алоҳида эътибор қаратиб келинмоқда. Буни ўтган даврда коррупция ва жиноятчиликка қарши курашиш ҳамда унинг олдини олишга қаратилган мустаҳкам ҳуқуқий база ва тизимли амалиёт шаклланганги мисолида кўриш мумкин. Хусусан, давлатимиз раҳбарининг 2006 йил 9 мартдаги “Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси фаолиятини ташкил этиш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ҳамда 2011 йил 10 августдаги “Давлат божхона хизмати органлари фаолиятини янада такомиллаштириш ва самарадорлигини ошириш бўйича чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарорлари божхона органларида коррупция фактларининг олдини олиш, уни аниқлаш ва чек қўйиш, соҳа ходимлари малакасини ошириш, тизимни малакали ва билимли ходимлар билан таъминлашда дастуриламал бўлаётир. Айни чоғда бир қатор халқаро ҳужжатлар ратификация қилиндики, буларнинг барчаси бугун божхона фаолиятини самарали ташкил этиш, пировардида коррупциянинг олдини олишда қўл келмоқда.

Тадбирда барча божхона комплекслари ва постларида мавзу билан боғлиқ ижтимоий-кўргазмали плакатлар жойлаштирилгани ҳамда ижтимоий видеоролик намойиши йўлга қўйилгани ўз самарасини бераётгани қайд этилди. Шунингдек, божхона органларида жисмоний шахслар ва ташқи иқтисодий фаолият иштирокчилари учун “Ишонч телефонлари” ташкил қилинган.

(Давоми 3-бетда).

Изчил янгиланиш, сифатли хизмат

Пойтахтимизда “Ўзбекистон темир йўллари” давлат акциядорлик темир йўл компанияси томонидан оммавий ахборот воситалари вакиллари учун матбуот анжумани ташкил этилди. Унда мазкур тизимда амалга оширилаётган ислоҳотлар, янгиланишлар ва истиқболли лойиҳалар ҳақида сўз юритилди.

АНЖУМАН

Таъкидланганидек, истиқлол йилларида мамлакатимизда темир йўл инфратузилмасини ривожлантириш ва янги йўлларни қуриш орқали транспорт йўлакларини кенгайтиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Натижада ўтган давр мобайнида юртимизнинг шимолий ва жанубий ҳудудларини боғловчи “Навоий — Учқудуқ — Султон Увайстоғ — Нукус”, “Тошгузар — Бойсун — Қумқўрғон” линиялари қурилди, ўзбек мутахассислари томонидан Афғонистон Ислом Республикасида “Ҳайратон — Мозори шариф” темир йўли бунёд этилди, Марказий Осиё минтақасида биринчи бўлиб юқори тезликда ҳаракатланувчи “Afrosiyob” поезди қатнови йўлга қўйилди. Бу, шубҳасиз, ҳозирги кунга келиб, Ўзбекистон темир йўл тизими тубдан такомиллашиб, иқтисодиётимиз тараққиётига хизмат қилувчи ва халқимиз турмуш фаровонлигини оширувчи муҳим тармоққа айланганидан далолатдир. Жорий йилда компания темир йўл бекатларидан 82,9 миллион тонна юк жўнатилгани, юк айланмаси ҳажми 22 миллиард 688 миллион тоннани, йўловчилар айланмаси ҳажми эса 3 миллиард 685 миллион километрни ташкил этгани, айниқса, диққатга сазовор.

Тизимда, шунингдек, туризмни ривожлантиришга қаратилган дастурлар ижроси юзасидан ҳам муайян ишлар амалга оширилаётир. “Ўзтемирйўлйўловчи” очиқ акциядорлик компанияси томонидан “Afsona” ва “Orient Silk Road Express” махсус сайёҳлик поездлари қатновининг йўлга қўйилгани ана шундай саъй-ҳаракатлар самарасидир.

(Давоми 3-бетда).

БИР РАҚАМ ШАРҲИ

Бугунги кунда мамлакатимиз ялпи ички маҳсулоти таркибида саноатнинг улуши

24,3 фоизни ташкил этмоқда.

Истиқлол йилларида биз учун мутлақо янги бўлган автомобилсозлик, моторсозлик, нефть ва газни қайта ишлаш, фармацевтика маҳсулотлари ва маиший техника воситалари ишлаб чиқариш каби янгидан-янги саноат тармоқларига асос солингани, шунингдек, озиқ-овқат, кимё, қурилиш материаллари ҳамда енгил саноат корхоналари тўлиқ модернизация қилингани туфайли ана шундай ижобий натижага эришилди.

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

Солиқ ва бюджет сиёсатининг 2014 йилга мўлжалланган асосий йўналишлари қабул қилинганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

7) **130-модданинг биринчи қисмидаги** «қўшилган қиймат солиғи ва акциз солиғи» деган сўзлар «қўшилган қиймат солиғи, акциз солиғи ҳамда транспорт воситаларига бензин, дизель ёқилғиси ва газ ишлатганлик учун олинадиган солиқ» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

8) **155-модда**:

учинчи қисми 3-бандининг тўртинчи хатбошиси қуйидаги мазмундаги **жумла** билан тўлдирилсин:

«Мол-мулкни олиш қийматини тасдиқловчи ҳужжатлар мавжуд бўлмаган тақдирда, юридик шахслардан олинадиган фойда солиғини тўлов манбаида ушлаб қолиш мол-мулкни реализация қилиш қийматидан келиб чиққан ҳолда амалга оширилади»;

тўққизинчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг суммаси ушлаб қолинмаган ёки Ўзбекистон Республикаси халқаро шартномалари қоидаларининг ғайриқонуний тарзда қўлланилиши мазкур солиқ ушлаб қолинмаслигига ёки тўлиқ ушлаб қолинмаслигига сабаб бўлган тақдирда, Ўзбекистон Республикаси норезидентига даромад тўлаётган Ўзбекистон Республикаси резиденти ёки Ўзбекистон Республикасида фаолиятни доимий муассаса орқали амалга ошираётган Ўзбекистон Республикаси норезиденти юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг ушлаб қолинмаган суммасини ва у билан боғлиқ пеня суммасини қонун ҳужжатларига мувофиқ бюджетга киритиши шарт»;

ўн биринчи қисмидаги «суғурта қилдирувчининг» деган сўзлар «суғурталовчининг» деган сўз билан алмаштирилсин;

қуйидаги мазмундаги **ўн учинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Ўзбекистон Республикасининг норезидентига дивидендлар, фоизлар ва роялти тарзида даромадларни тўлаш тўлов манбаида Ўзбекистон Республикасининг норезиденти томонидан тақдим этилган, чет давлатнинг ваколатли органи томонидан берилган, Ўзбекистон Республикаси қайси давлат билан солиқ солиш масалаларини тартибга солувчи халқаро шартномага эга бўлса, ўша давлатда мазкур шахснинг резидентлиги борлиги фактини тасдиқловчи ҳужжат мавжуд бўлган тақдирда, Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаси қоидаларига мувофиқ тўлов манбаида юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ушлаб қолинмаган ёки унинг пасайтирилган ставкаси қўлланилган ҳолда амалга оширилади. Бунда юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи суммасини камайтириш ёки уни тўлашдан озод этиш тўғрисида давлат солиқ хизмати органига ариза бериш талаб этилмайди»;

ўн учинчи — йигирманчи қисмлари тегишинча **ўн тўртинчи — йигирма биринчи қисмлар** деб ҳисоблансин;

ўн тўққизинчи қисмининг иккинчи жумласидаги «ўн еттинчи қисмининг учинчи ва тўртинчи хатбошиларида» деган сўзлар «ўн саккизинчи қисмининг учинчи ва тўртинчи хатбошиларида» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

йигирманчи қисми биринчи жумласи қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Агар ушбу модданинг ўн иккинчи, ўн бешинчи, ўн олтинчи ва ўн саккизинчи қисмларида кўрсатилган ҳужжатлар, шунингдек ушбу Кодекснинг 155[1]-моддасида кўрсатилган тасдиқловчи ҳужжатлар чет тилида тузилган бўлса, Ўзбекистон Республикаси давлат солиқ хизмати органи уларнинг нотариал тартибда тасдиқланган давлат тилидаги таржимасини талаб этишга ҳақли»;

қуйидаги мазмундаги **йигирма иккинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Ушбу модда қоидаларини қўллаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси норезиденти мазкур шахснинг резидентлигини тасдиқловчи ҳужжатда кўрсатилган вақт даври мобайнида Ўзбекистон Республикаси томонидан қайси давлат билан солиқ солиш масалаларини тартибга солувчи халқаро шартнома тузилган бўлса, ўша давлатнинг резиденти деб эътироф этилади. Агар резидентликни тасдиқловчи ҳужжатда резидентлик вақтининг даври кўрсатилмаган бўлса, ушбу ҳужжат берилган календарь йил давомида Ўзбекистон Республикаси норезиденти Ўзбекистон Республикаси томонидан қайси давлат билан солиқ солиш масалаларини тартибга солувчи халқаро шартнома тузилган бўлса, ўша давлатнинг резиденти деб эътироф этилади»;

9) қуйидаги мазмундаги **155[1]-модда** билан тўлдирилсин:

«155[1]-модда. Ўзбекистон Республикаси норезидентларининг мол-мулкни реализация қилишдан олган даромадларига солиқ солишнинг ўзига хос хусусиятлари

Ушбу модда мазкур Кодекс 155-моддаси учинчи қисмининг 3-бандида кўрсатилган мол-мулк бир юридик шахс — Ўзбекистон Республикаси норезиденти томонидан бошқа юридик шахсга — Ўзбекистон Республикаси норезидентига, жисмоний шахсга — Ўзбекистон Республикаси норезидентига ёки резидентига реализация қилинган тақдирда қўлланилади.

Юридик шахс — Ўзбекистон Республикаси норезиденти томонидан мол-мулкни реализация қилишдан олинган даромадлар бўйича юридик шахслардан олинадиган фойда солиғини ушлаб қолиш ва тўлаш мажбурияти солиқ агенти деб эътироф этиладиган даромадни тўлаш манбаига (мол-мулкни сотиб олувчининг зиммасига) юклатилади.

Мол-мулкни реализация қилувчи юридик шахс — Ўзбекистон Республикаси норезиденти солиқ агентига мол-мулкни олиш қийматини тасдиқловчи ҳужжатларнинг кўчирма нусхаларини (мавжуд бўлса) тақдим этиши шарт. Тақдим этилган ҳужжатлар асосида солиқ агенти юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи суммасини ушбу Кодекс 155-моддаси учинчи қисмининг 3-бандига мувофиқ аниқланадиган солиқ солинадиган базадан ва ушбу Кодекс 160-моддасининг 4-бандида белгиланган ставкадан келиб чиққан ҳолда ҳисоблаб чиқаради ҳамда ушлаб қолади.

Солиқ агенти олинаётган мол-мулкка бўлган мулк ҳуқуқи рўйхатдан ўтказилгунига (расмийлаштирилгунига) қадар Ўзбекистон Республикаси норезидентининг мол-мулкни реализация қилишдан олган даромадлари бўйича юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ҳисоб-китобини:

юридик шахснинг — Ўзбекистон Республикаси резидентининг устав капиталидаги акциялари, улушлари (пайлари) реализация қилинганда — ушбу юридик шахс рўйхатдан ўтказилган жойдаги давлат солиқ хизмати органига;

кўчмас мулк реализация қилинганда — кўчмас мулк жойлашган ердаги давлат солиқ хизмати органига Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси ва Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан тасдиқланадиган шакл бўйича, мустақил равишда ёки ваколатли шахс орқали тақдим этиши шарт.

Ўзбекистон Республикаси норезидентининг мол-мулкни реализация қилишдан олинган даромадлари бўйича юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ҳисоб-китоби Ўзбекистон Республикаси норезиденти қайси валютада даромад олаётган бўлса, ўша валютада тузилади. Ҳисоб-китобга мол-мулк олди-сотди шартномасининг кўчирма нусхаси ва сотувчи томонидан тақдим этилган мол-мулкни олиш қийматини тасдиқловчи ҳужжатларнинг кўчирма нусхалари (мавжуд бўлса) илова қилинади. Агар мол-мулкни олиш қиймати ҳисоб-китоб тузилган валютада ифодаланмаган бўлса, у ҳолда ушбу қиймат мол-мулкни олиш санасида Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг курси бўйича ҳисоб-китоб тузилган валютада қайта ҳисоблаб чиқарилади. Давлат солиқ хизмати органлари ҳисоб-китоб тақдим этилган санадан эътиборан уч иш куни ичида солиқ агенти ёки унинг ваколатли шахси номига юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг ҳисоб-китоб тақдим этилган санада Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг курси бўйича ҳисобланган миллий валютадаги суммаси кўрсатилган тўлов хабарномасини ёзиб беради.

Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг суммаси олинган мол-мулкка бўлган мулк ҳуқуқи рўйхатдан ўтказилгунига (расмийлаштирилгунига) қадар бюджетга тўланиши лозим.

Давлат солиқ хизмати органлари юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи тўланганлиги фактини тасдиқловчи ҳужжат асосида солиқ агентига ёки унинг ваколатли шахсига олинган мол-мулкка бўлган мулк ҳуқуқини рўйхатдан ўтказувчи (расмийлаштирувчи) органга тақдим этиладиган солиқ тўланганлиги тўғрисида маълумотнома беради.

Олинадиган мол-мулкка бўлган мулк ҳуқуқини рўйхатдан ўтказувчи (расмийлаштирувчи) органлар мулк ҳуқуқини солиқ тўланганлиги тўғрисидаги маълумотнома тақдим этилган тақдирдагина рўйхатдан ўтказишни (расмийлаштиришни) амалга оширади.

Ушбу модда иккинчи — саккизинчи қисмларининг қоидалари акциялар Ўзбекистон Республикаси қимматли қоғозларининг биржа бозори ва уюшган биржадан ташқари бозорида реализация қилинганда қўлланилмайди.

Акциялар қимматли қоғозларнинг биржа бозори ва уюшган биржадан ташқари бозорида реализация қилинганда Ўзбекистон Республикаси қимматли қоғозлари бозоридаги ҳисоб-китоб-клиринг палатаси солиқ агенти деб эътироф этилади.

Акцияларнинг олди-сотдиси бўйича амалга оширилган битимларга доир савдо якунлари реестри асосида солиқ агенти ҳисоб-китоб-клиринг операцияларини амалга ошириш вақтида сотувчининг пул маблағларидан реализация қилинган акцияларнинг қиймати ва ушбу Кодекс 160-моддасининг 4-бандида белгиланган ставкадан келиб чиққан ҳолда юридик шахслардан олинадиган фойда солиғини ушлаб қолади.

Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи суммаси сотувчининг ҳисобига акциялар қийматини тўлаш ҳисобидан пул маблағларини ўтказиш билан бир вақтда тўлов валютасида бюджетга ўтказилади. Солиқ агенти битим суммаси ва юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг ушлаб қолинган суммаси тўғрисида акцияларни сотувчининг талабига кўра маълумотнома бериши шарт.

Солиқ агенти юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ҳисоб-китобини тақдим этиш муддатларида солиқ бўйича ҳисобга олиш жойидаги давлат солиқ хизмати органларига Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси ва Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан тасдиқланадиган шакл бўйича юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ушлаб қолинган акциялар олди-сотдиси бўйича битимлар реестрини тақдим этади.

Акцияларни олиш қийматини тасдиқловчи ҳужжатлар мавжуд бўлганда сотувчи ортиқча тўланган юридик шахслардан олинадиган фойда солиғини қайтариш тўғрисидаги аризани солиқ агентининг солиқ бўйича ҳисобга олиш жойидаги давлат солиқ хизмати органларига тақдим этиш ҳуқуқига эга. Аризага акцияларни реализация қилиш ва олиш қийматини тасдиқловчи ҳужжатларнинг кўчирма нусхалари ҳамда солиқ агенти томонидан берилган битим суммаси ва юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг ушлаб қолинган суммаси тўғрисидаги маълумотноманинг кўчирма нусхаси илова қилинади.

Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғининг ортиқча тўланган суммасини қайтариш ариза берилган санадан эътиборан ўттиз кун ичида, ушбу Кодекснинг 57-моддасида белгиланган тартибда амалга оширилади»;

10) **156-модда**:

учинчи қисмининг иккинчи жумласи қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Худди шундай тартиб мол-мулкни молиявий ижарага (лизингга) беришда ижарага берувчига (лизинг берувчига) тўланадиган фоизли даромадларга ҳам татбиқ этилади»;

олтинчи қисми чиқариб ташлансин;

11) **158-модда**:

биринчи қисмининг 1-банди чиқариб ташлансин;

иккинчи қисмининг 4 ва **6-бандлари** чиқариб ташлансин;

12) **159-модда**:

биринчи қисмининг 2-банди чиқариб ташлансин;

иккинчи қисми чиқариб ташлансин;

13) **165-модда иккинчи қисмининг биринчи хатбошиси** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Агар ушбу Кодекснинг 155[1]-моддасида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, юридик шахслардан тўлов манбаида олинадиган фойда солиғини юридик шахслар қуйидагиларни тўлаш пайтида ушлаб қолиши шарт»;

14) **171-модда иккинчи қисмининг 14-банди** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«14) юридик шахсдан — иш берувчидан:

ёш оилалар аъзолари томонидан уй-жой олиш учун олинган маблағлар;

қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибда уй-жой қуриш учун кредитлар бериш қонун ҳужжатларига мувофиқ зиммасига юклатилган банклар томонидан ушбу мақсадлар учун бериладиган ипотека кредити бўйича бошланғич бадал сифатида қурувчи шахс томонидан олинган маблағлар.

Уй-жой олинган (мулкка бўлган ҳуқуқлар давлат рўйхатидан ўтказилган) санадан эътиборан беш йил ичида сотилса, ушбу бандда кўрсатилган даромадларга белгиланган тартибда солиқ солинади»;

15) **176-модданинг 4-банди** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«4) жисмоний шахсларга хусусий мулк ҳуқуқи асосида тегишли бўлган мол-мулкни реализация қилишдан олинган даромадлар. Мол-мулкни реализация қилишдан олинган даромадлар мазкур мол-мулкни реализация қилиш суммасининг ҳужжатлар билан тасдиқланган уни олиш қийматидан ошган қисми сифатида аниқланади. Мол-мулкни олиш қийматини тасдиқловчи ҳужжатлар мавжуд бўлмаган тақдирда, мол-мулкни реализация қилиш қиймати, кўчмас мулк бўйича эса, инвентаризация қиймати ҳамда реализация қилиш нархи ўртасидаги фарқ даромад деб эътироф этилади»;

16) **179-модда**:

1-бандининг учинчи хатбошисидаги «йигирма» деган сўз «ўн икки» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

9-банди чиқариб ташлансин;

11-бандининг тўртинчи хатбошисидаги «икки мартадан» деган сўзлар «бир мартадан» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

30-бандининг учинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар бўйича якка тартибда уй-жой қуришни ушбу мақсадлар учун кредитлар бериш қонун ҳужжатларига мувофиқ зиммасига юклатилган банкларнинг кредитлари ҳисобидан амалга ошираётган қурувчи шахслар томонидан олинган ипотека кредитларини ҳамда улар бўйича ҳисобланган фоизларни қоплаш учун йўналтирилганда»;

17) **180-модда иккинчи қисмининг**:

1 ва **2-бандлари** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«1) «Ўзбекистон Қаҳрамони», Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Меҳнат Қаҳрамони унвонларига сазовор бўлган шахслар, учала даражадаги Шуҳрат ордени билан тақдирланган шахслар. Мазкур имтиёз тегишинча «Ўзбекистон Қаҳрамони» унвони берилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Меҳнат Қаҳрамони дафтарчалари, орден дафтарчаси ёки мудофаа ишлари бўйича бўлимнинг маълумотномаси асосида берилади;

2) уруш ногиронлари ва қатнашчилари, шунингдек доираси қонун ҳужжатлари билан белгиланувчи уларга тенглаштирилган шахслар. Мазкур имтиёз уруш ногиронининг (қатнашчисининг) тегишли гувоҳномаси ёки мудофаа ишлари бўйича бўлимнинг ёхуд бошқа ваколатли органнинг маълумотномаси асосида, бошқа ногиронларга (қатнашчиларга) ногироннинг (қатнашчининг) имтиёзларга бўлган ҳуқуқи тўғрисидаги гувоҳнома асосида берилади»;

3, **4**, **6**, **8** ва **9-бандлари** чиқариб ташлансин;

18) **182-модда биринчи қисмининг тўртинчи хатбошиси** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«меҳнат шартномалари (контрактлари) ва фуқаролик-ҳуқуқий тусдаги шартномалар бўйича олинган даромадларга, ушбу қисмнинг иккинчи ва учинчи хатбошиларида кўрсатилмаган бошқа даромадларга — 20 фоиз»;

19) **184-модданинг**:

биринчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Жисмоний шахсларнинг даромадларига солинадиган солиқни тўлов манбаида ҳисоблаб чиқариш, ушлаб қолиш ва тўлаш мажбурияти, агар ушбу Кодекснинг 194-моддасида бошқача қоида назарда тутилган бўлмаса, юридик шахслар, фаолиятни Ўзбекистон Республикасида доимий муассаса орқали амалга ошираётган Ўзбекистон Республикаси норезидентлари ҳамда чет эл юридик шахсларининг ваколатхоналари зиммасига юклатилади»;

иккинчи қисми 3-банди «шунингдек ушбу Кодекснинг 194-моддасида назарда тутилган ҳолларда» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

20) **194-модда**:

номи қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«194-модда. Чет эллик жисмоний шахсларнинг даромадларига солиқ солишнинг ўзига хос хусусиятлари»;

қуйидаги мазмундаги **бешинчи — саккизинчи қисмлар** билан тўлдирилсин:

«Кўчмас мулк, юридик шахсларнинг — Ўзбекистон Республикаси резидентларининг устав капиталидаги акциялари ва улушлари (пайлари) бир чет эллик жисмоний шахс томонидан бошқа жисмоний шахсга — Ўзбекистон Республикаси резидентига ёки норезидентига, юридик шахсга — Ўзбекистон Республикаси норезидентига реализация қилинган тақдирда, ушбу даромадлар бўйича жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғини ушлаб қолиш мажбурияти, агар ушбу модданинг олтинчи қисмида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, солиқ агенти деб эътироф этилувчи даромадни тўлаш манбаига (мол-мулкни сотиб олувчи зиммасига) юклатилади.

Акциялар қимматли қоғозларнинг биржа бозори ва уюшган биржадан ташқари бозорида реализация қилинганда Ўзбекистон Республикасининг қимматли қоғозлар бозоридаги ҳисоб-китоб-клиринг палатаси солиқ агенти деб эътироф этилади.

Чет эллик жисмоний шахс томонидан мол-мулкни реализация қилишдан олинадиган даромадлар бўйича жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғини ҳисоблаш, ушлаб қолиш, ўтказиб бериш, солиқ агенти томонидан Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси ва Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги тасдиқлайдиган шакл бўйича жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи ҳисоб-китобини ва акциялар олди-сотдиси бўйича битимлар реестрини тақдим этиш, солиқ тўланганлиги тўғрисида маълумотнома бериш ва мол-мулкка бўлган мулк ҳуқуқини рўйхатдан ўтказиш (расмийлаштириш) юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи бўйича ушбу Кодекснинг 155[1]-моддасига мувофиқ белгиланган тартибда амалга оширилади.

Агар сотувчида — чет эллик жисмоний шахсда мол-мулк реализация қилинган йилдан кейинги йилнинг 1 апрелига қадар ушбу Кодекснинг 192-моддаси учинчи қисмига мувофиқ даромадларни декларация қилиш бўйича мажбурият юзага келса, солиқ агенти томонидан ушбу моддага мувофиқ ушлаб қолинган жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи суммаси жами йиллик даромад тўғрисидаги декларация тақдим этилаётганда давлат солиқ хизмати органи томонидан қайта ҳисоблаб чиқарилиши мумкин»;

21) **204-модда** қуйидаги мазмундаги **ўн тўққизинчи** ва **йигирманчи қисмлар** билан тўлдирилсин:

«Кейинчалик реализация қилиш учун юридик шахслар томонидан давлат резервидан олинган, нархлари давлат томонидан тартибга солиниши белгиланган товарлар бўйича солиқ солинадиган база реализация қилиш нархи ва давлат резервидан олинган нарх ўртасидаги ижобий фарқ сифатида аниқланади.

Бензин, дизель ёқилғиси ва газ реализация қилинганда солиқ солинадиган база уларни реализация қилиш қиймати асосида, унга қўшилган қиймат солиғи ҳамда транспорт воситаларига бензин, дизель ёқилғиси ва газ ишлатганлик учун олинадиган солиқ киритилмаган ҳолда аниқланади»;

22) **208-модданинг 16**, **22** ва **30-бандлари** чиқариб ташлансин;

23) **211-модданинг 10-банди** чиқариб ташлансин;

24) **222-модданинг биринчи қисми**:

қуйидаги мазмундаги **9[1]-банд** билан тўлдирилсин:

«9[1]) транспорт воситаларига бензин, дизель ёқилғиси ва газ ишлатганлик учун олинадиган солиқ ставкаси ва суммаси»;

10-бандидаги «акциз тўланадиган товарлар бўйича акциз солиғи ва қўшилган қиймат солиғи» деган сўзлар «акциз тўланадиган товарлар бўйича акциз солиғи, қўшилган қиймат солиғи ҳамда транспорт воситаларига бензин, дизель ёқилғиси ва газ ишлатганлик учун олинадиган солиқ» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

25) **254-модда**:

тўртинчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Фойдали қазилмалар захираларининг қазиб олинадиган ҳажмининг қиймати солиқ солинадиган базадир. Фойдали қазилмалар захираларининг қазиб олинадиган ҳажмининг қиймати қуйидагича ҳисоблаб чиқилади:

Товар бозорларида устун мавқени эгаллаб турган хўжалик юритувчи субъектларнинг давлат реестрига киритилган ер қаъридан фойдаланувчилар учун — фойдали қазилманинг мазкур тури учун тасдиқланган декларация қилинган нархи бўйича;

бошқа ер қаъридан фойдаланувчилар учун — қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда халқаро биржада белгиланган биржа нархи бўйича, жаҳон бозорида нарх мавжуд бўлмаган тақдирда эса, фойдали қазилмалар захираларининг қазиб олинадиган ҳажмининг қиймати — ваколатли давлат органи томонидан белгиланадиган нарх бўйича»;

қуйидаги мазмундаги **бешинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Фойдали қазилмалар захираларининг қазиб олинадиган ҳажмининг қийматини аниқлаш тартиби қонун ҳужжатлари билан белгиланади»;

бешинчи, **олтинчи** ва **еттинчи қисмлари** тегишинча **олтинчи**, **еттинчи** ва **саккизинчи қисмлар** деб ҳисоблансин;

26) **261-модда**:

биринчи қисмининг 1-банди чиқариб ташлансин;

иккинчи қисмининг 2-банди чиқариб ташлансин;

27) **269-модда**:

биринчи қисмининг:

1-банди қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«1) коммунал хўжалиги объектларининг. Коммунал хўжалиги объектларига қуйидагилар киради: водопровод тармоқлари (сув чиқариш иншоотлари билан), канализация тармоқлари (тозалаш иншоотлари билан), газ ва иссиқликни тақсимлаш тармоқлари (улардаги иншоотлар билан), коммунал-маиший эҳтиёжлар учун қозонхоналар (шу жумладан асбоб-ускуналар)»;

3, **4**, **6** ва **11-бандлари** чиқариб ташлансин;

16-банди қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«16) кўпи билан ўн йил давомида ишлатиб келинаётган машина ва асбоб-ускуналарнинг»;

иккинчи қисмининг 3-банди чиқариб ташлансин;

28) **275-модда**:

биринчи қисми:

2-бандининг биринчи жумласи қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«2) уруш ногиронлари ва қатнашчилари, шунингдек доираси қонун ҳужжатлари билан белгиланувчи уларга тенглаштирилган шахсларнинг»;

4-банди чиқариб ташлансин;

5-бандидаги «қонун ҳужжатларида белгиланган солиқ солинмайдиган майдон ўлчами доирасида» деган сўзлар чиқариб ташлансин;

қуйидаги мазмундаги **иккинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Ушбу модда биринчи қисмининг 3, 5 ва 6-бандларида кўрсатилган имтиёзлар қонун ҳужжатларида белгиланган солиқ солинмайдиган майдон ўлчами доирасида берилади»;

иккинчи ва **учинчи қисмлари** тегишинча **учинчи** ва **тўртинчи қисмлар** деб ҳисоблансин;

29) **290-модда биринчи қисми**:

1-банди чиқариб ташлансин;

3-бандининг биринчи жумласи қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«3) уруш ногиронлари ва қатнашчилари, шунингдек доираси қонун ҳужжатлари билан белгиланувчи уларга тенглаштирилган шахслар»;

8-банди чиқариб ташлансин;

30) **296-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи чегирилганидан кейин юридик шахс ихтиёрида қоладиган фойда солиқ солиш объекти ва солиқ солинадиган базадир. Бунда солиқ солинадиган база қуйидаги суммаларга камайтирилади:

олиниши лозим бўлган (олинган) дивидендлар суммасига;

қўшимча фойда солиғи тўловчилар учун — соф қўшимча фойда суммасига;

текин олинган пул маблағлари суммасига, агар уларни ўтказиб бериш Ўзбекистон Республикаси Президентининг ёки Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори асосида юз бераётган бўлса;

жорий солиқ даврида фойдаланилганда харажатлар вужудга келмайдиган бюджетдан ажратиладиган субсидиялар суммасига»;

31) **298-модда** чиқариб ташлансин;

32) **301-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Транспорт воситаларига бензин, дизель ёқилғиси ва газ ишлатганлик учун олинадиган солиқни тўловчилар охирги истеъмолчиларга:

бензин ва дизель ёқилғисини реализация қилишни, шу жумладан автомобилларга ёқилғи қуйиш шохобчалари орқали реализация қилишни амалга оширувчи юридик шахслар;

газни автомобилларга ёқилғи қуйиш шохобчалари орқали реализация қилишни амалга оширувчи юридик шахслар.

Ушбу бўлимни қўллаш мақсадида:

автомобилларга ёқилғи қуйиш шохобчалари деганда автомобилларга компрессор воситасида газ тўлдириш, автомобилларга ёқилғи қуйиш ва автомобилларга газ қуйиш шохобчалари тушунилади;

охирги истеъмолчилар деганда ўз эҳтиёжлари учун бензин, дизель ёқилғиси ва газ олувчи юридик ва жисмоний шахслар тушунилади»;

33) **302-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Транспорт воситалари учун бензин, дизель ёқилғиси ва газни охирги истеъмолчиларга реализация қилиш ёки улардан ўз эҳтиёжлари учун фойдаланиш солиқ солиш объектидир.

Бензин, дизель ёқилғиси ва газнинг натура ҳолидаги реализация қилинган ва ўз эҳтиёжлари учун фойдаланилган ҳажми солиқ солинадиган базадир»;

34) **304-модданинг**:

иккинчи ва **учинчи қисмлари** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Транспорт воситаларига бензин, дизель ёқилғиси ва газ ишлатганлик учун олинадиган солиқ суммаси транспорт воситалари учун реализация қилинадиган бензин, дизель ёқилғиси ва газнинг нархида ҳисобга олинади. Бензин, дизель ёқилғиси ва газдан ўз эҳтиёжлари учун фойдаланилганда транспорт воситаларига бензин, дизель ёқилғиси ва газ ишлатганлик учун олинадиган солиқнинг ҳисобланган суммаси солиқ тўловчининг харажатларига киритилади.

Транспорт воситаларига бензин, дизель ёқилғиси ва газ ишлатганлик учун олинадиган солиқнинг ҳисоб-китоби жорий ўн кунлик тўловлар ҳисобига олинган ҳолда ҳар чоракда, солиқ давридан кейинги ойнинг 25-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот топшириладиган муддатда тақдим этилади. Ҳисоб-китоб бензин, дизель ёқилғиси ва газни реализация қилишни амалга оширувчи юридик шахс жойлашган ердаги давлат солиқ хизмати органларига тақдим этилади, бундан автомобилларга ёқилғи қуйиш шохобчалари орқали бензин, дизель ёқилғиси ва газни реализация қилиш ҳоллари мустасно. Автомобилларга ёқилғи қуйиш шохобчалари орқали бензин, дизель ёқилғиси ва газ реализация қилинганда ҳисоб-китоб автомобилларга ёқилғи қуйиш шохобчалари жойлашган ердаги давлат солиқ хизмати органларига тақдим этилади»;

(Давоми 3-бетда).

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

Солиқ ва бюджет сиёсатининг 2014 йилга мўлжалланган асосий йўналишлари қабул қилинганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида

(Давоми. Бошланиши 1, 2-бетларда).

тўртинчи қисмидаги «ёқилғи қуйиш шохобчалари жойлашган ерда» деган сўзлар «ҳисоб-китоб тақдим этиладиган ерда» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

35) **305-модданинг учинчи қисмидаги** «якка тартибдаги тадбиркорлар, юридик шахс ташкил этган ва ташкил этмаган ҳолда тузилган деҳқон хўжаликлари аъзолари» деган сўзлар «айрим тоифадаги жисмоний шахслар» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

36) **311-модданинг матни** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Солиқ тўловчининг календарь ойида ишлаган кунлари сонидан қатъи назар, якка тартибдаги тадбиркорлар суғурта бадалларини мажбурий тартибда ойига энг кам иш ҳақидан кам бўлмаган миқдорда тўлайди.

Юридик шахс ташкил этган ва ташкил этмаган ҳолда тузилган деҳқон хўжаликларининг аъзолари суғурта бадалларини ихтиёрийлик асосида йилига энг кам иш ҳақининг тўрт ярим бараваридан кам бўлмаган миқдорда тўлайди. Белгиланган миқдордаги суғурта бадалларининг тўланиши деҳқон хўжалиги аъзосининг меҳнат стажини ҳисоблаб чиқаришда бир йил деб ҳисобга олинади.

Юридик шахс ташкил этмаган ҳолда оилавий тадбиркорлик шаклидаги фаолиятни амалга оширувчи оила аъзолари календарь ойида ишлаган кунлари сонидан қатъи назар қуйидаги миқдорларда суғурта бадалларини тўлайди:

якка тартибдаги тадбиркор сифатида рўйхатдан ўтган оила аъзоси — ойига энг кам иш ҳақидан кам бўлмаган миқдорда;

оиланинг бошқа аъзолари (ўн саккиз ёшга тўлмаганлар бундан мустасно) — ойига энг кам иш ҳақининг 50 фоизи миқдорида.

Ёшга доир пенсия олиш ҳуқуқига эга бўлган, шунингдек I ва II гуруҳ ногиронлари бўлган якка тартибдаги тадбиркорлар, юридик шахс ташкил этган ва ташкил этмаган ҳолда тузилган деҳқон хўжаликларининг аъзолари ҳамда юридик шахс ташкил этмаган ҳолда оилавий тадбиркорлик шаклидаги фаолиятни амалга ошираётган оила аъзолари учун суғурта бадалининг миқдори унинг белгиланган миқдорининг камида 50 фоизини ташкил этиши керак. Мазкур имтиёзлар пенсия гувоҳномаси ёки тиббий-меҳнат эксперт комиссиясининг маълумотномаси асосида берилади. Календарь йил давомида имтиёзга бўлган ҳуқуқ вужудга келган ёки бекор бўлган тақдирда, суғурта бадалларини қайта ҳисоб-китоб қилиш ушбу ҳуқуқ вужудга келган ёки бекор бўлган ойдан эътиборан амалга оширилади.

Суғурта бадалларини тўлаш қуйидагича амалга оширилади:

якка тартибдаги тадбиркорлар ва юридик шахс ташкил этмаган ҳолда оилавий тадбиркорлик шаклидаги фаолиятни амалга оширувчи оила аъзолари томонидан — ҳар ойда, тадбиркорлик фаолияти амалга оширилган ойнинг 25-кунидан кечиктирмай;

юридик шахс ташкил этган ва ташкил этмаган ҳолда тузилган деҳқон хўжаликларининг аъзолари — ҳисобот йилининг 1 октябригача. Бунда суғурта бадалларининг миқдори тўлов кунига белгиланган энг кам иш ҳақи миқдоридан келиб чиққан ҳолда ҳисоблаб чиқарилади.

Юридик шахс ташкил этмаган ҳолда оилавий тадбиркорлик шаклидаги фаолиятни амалга ошираётган оила аъзоларининг суғурта бадалларини тўлаш мажбурияти оилавий тадбиркорлик субъекти номидан иш кўрадиган якка тартибдаги тадбиркор сифатида рўйхатдан ўтган оила аъзосининг зиммасига юклатилади.

Тўлов топшириқномасида (кирим ордерида) солиқ тўловчининг фамилияси, исми, отасининг исми, идентификация рақами ва тўлов тўланаётган давр албатта кўрсатилиши шарт. Бунда оила аъзолари — оилавий тадбиркорлик иштирокчилари бўйича тўлов топшириқномаси (кирим ордери) ҳар бир оила аъзоси учун алоҳида ёзилади. Агар тўлов топшириқномасида (кирим ордерида) давр кўрсатилмаган бўлса, тўлов у амалга оширилаётган ой (деҳқон хўжаликлари аъзолари учун — йил) учун тўланган деб ҳисобланади.

Қонун ҳужжатларига мувофиқ суғурта бадалларини ҳисоблаш ва ушлаб қолиш мажбурияти зиммасига юклатилмаган иш берувчидан даромадлар олувчи жисмоний шахслар жами йиллик даромад тўғрисидаги декларацияни тақдим этиш билан бир вақтда бериладиган суғурта бадалларини ихтиёрий тўлаш тўғрисидаги ариза асосида жами йиллик даромад тўғрисидаги декларацияда кўрсатилган меҳнатга ҳақ тўлаш тарзидаги даромадлар суммасидан келиб чиққан ҳолда ихтиёрий асосда суғурта бадаллари тўлайди.

Ушбу модданинг саккизинчи қисмида кўрсатилган шахслар томонидан суғурта бадалларини тўлаш жами йиллик даромад тўғрисидаги декларация маълумотлари бўйича давлат солиқ хизмати органлари томонидан ҳисоблаб чиқариладиган жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғини тўлаш муддатларида амалга оширилади»;

37) **312-модда иккинчи қисмининг учинчи хатбошисидаги** «ягона солиқ тўловини» деган сўзлар «ягона солиқ тўловини ва (ёки) ягона ер солиғини» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

38) **316-модда иккинчи қисмининг учинчи хатбошисидаги** «ягона солиқ тўлови» деган сўзлар «ягона солиқ тўловини ва (ёки) ягона ер солиғини» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

39) **324-модданинг 2-банди** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«2) яқин қариндошларидан ҳадя шартномаси ёки мерос асосида автомобиллар ва мотоаравачалар олувчи фуқаролар»;

40) қуйидаги мазмундаги **XVI¹ бўлим** билан тўлдирилсин:

**«XVI¹ БЎЛИМ.
БЮДЖЕТДАН ТАШҚАРИ УМУМТАЪЛИМ МАКТАБЛАРИ, КАСБ-ҲУНАР КОЛЛЕЖЛАРИ, АКАДЕМИК ЛИЦЕЙЛАР ВА ТИББИЁТ МУАССАСАЛАРИНИ РЕКОНСТРУКЦИЯ ҚИЛИШ, МУКАММАЛ ТАЪМИРЛАШ ВА ЖИҲОЗЛАШ ЖАМҒАРМАСИГА МАЖБУРИЙ АЖРАТМАЛАР**

325¹-модда. Солиқ тўловчилар

Бюджетдан ташқари Умумтаълим мактаблари, касб-ҳунар коллежлари, академик лицейлар ва тиббиёт муассасаларини реконструкция қилиш, мукаммал таъмирлаш ва жиҳозлаш жамғармасига мажбурий ажратмаларни тўловчилар қуйидагилардир:

юридик шахслар — Ўзбекистон Республикасининг резидентлари;

оддий ширкат ишларини юритиш зиммасига юклатилган (ишончли шахс) шерик (иштирокчи) — юридик шахс.

Қуйидагилар бюджетдан ташқари Умумтаълим мактаблари, касб-ҳунар коллежлари, академик лицейлар ва тиббиёт муассасаларини реконструкция қилиш, мукаммал таъмирлаш ва жиҳозлаш жамғармасига мажбурий ажратмаларнинг тўловчилари бўлмайди:

нотижорат ташкилотлар, бундан уларнинг тадбиркорлик фаолиятини амалга оширишдан олган даромадлари мустасно;

ягона солиқ тўловини ва (ёки) ягона ер солиғини тўловчи юридик шахслар;

умумбелгиланган солиқларни тўловчи микрофирмалар ва кичик корхоналар, бундан акциз тўланадиган маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи ва ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқ солинадиган фойдали қазилмаларни қазиб олувчи микрофирмалар ва кичик корхоналар мустасно.

325²-модда. Солиқ солиш объекти. Солиқ солинадиган база

Агар ушбу моддада бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, соф тушум бюджетдан ташқари Умумтаълим мактаблари, касб-ҳунар коллежлари, академик лицейлар ва тиббиёт муассасаларини реконструкция қилиш, мукаммал таъмирлаш ва жиҳозлаш жамғармасига мажбурий ажратмаларнинг солиқ солиш объекти ва солиқ солинадиган базасидир.

Бюджетдан ташқари Умумтаълим мактаблари, касб-ҳунар коллежлари, академик лицейлар ва тиббиёт муассасаларини реконструкция қилиш, мукаммал таъмирлаш ва жиҳозлаш жамғармасига мажбурий ажратмаларнинг солиқ солиш объекти ва солиқ солинадиган базаси қуйидагилардир:

1) коммунал хўжалик тизимининг иссиқлик, сув ва газ таъминоти корхоналари учун — маҳсулотларнинг (ишларнинг, хизматларнинг) қўшилган қиймат солиғи ва тегишинча иссиқлик таъминоти корхоналари учун иссиқлик қувватининг, сув таъминоти корхоналари учун сувнинг, газ таъминоти корхоналари учун табиий газнинг харид қиймати чегириб ташланган ҳолда реализация қилинган ҳажми;

2) қурилиш, қурилиш-монтаж, таъмирлаш-қурилиш, ишга тушириш-созлаш, лойиҳа-қидирув ва илмий-тадқиқот ташкилотлари учун — ўз кучлари билан бажарилган, тегишинча қурилиш, қурилиш-монтаж, таъмирлаш-қурилиш, ишга тушириш-созлаш, лойиҳа-қидирув ва илмий-тадқиқот ишларининг қўшилган қиймат солиғи чегириб ташланган ҳолдаги қиймати. Бунда, агар юқорида қайд этилган ишларни материаллар билан таъминлаш мажбурияти шартномага биноан буюртмачининг зиммасида бўлса, ушбу материалларга бўлган мулк ҳуқуқи буюртмачининг ўзида сақланиб қолган тақдирда, ўз кучлари билан бажарилган ишларни реализация қилишдан олинадиган тушум бажарилган ҳамда тасдиқланган ишларнинг буюртмачи материалларининг қиймати киритилмаган ҳолдаги қиймати сифатида белгиланади;

3) воситачилик хизматлари кўрсатувчи, шу жумладан товарларни сотиш бўйича, воситачилик, топшириқ шартномалари бўйича ҳамда воситачилик хизматлари кўрсатишга оид бошқа шартномалар бўйича воситачилик хизматлари кўрсатувчи юридик шахслар учун — кўрсатилган хизматлар учун қўшилган қиймат солиғи чегириб ташланган ҳолдаги мукофот суммаси;

4) савдо фаолиятини амалга оширадиган юридик шахслар учун — товар оборот;

5) кредит ташкилотлари ва суғурта ташкилотлари учун — агар мазкур модданинг учинчи қисмида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, ушбу Кодекснинг 148 ва 150-моддаларига мувофиқ аниқланадиган даромад;

6) асосий фаолияти мол-мулкни лизингга беришдан иборат бўлган юридик шахслар учун — молиявий ижара (лизинг) бўйича фоизли даромад суммаси.

Қуйидагиларга солиқ солиш объекти сифатида қаралмайди:

ушбу Кодекснинг 132-моддасига мувофиқ бошқа даромадлар;

ҳаётни суғурта қилиш соҳасига тааллуқли шартномалар бўйича суғурта мукофотлари (бадаллари), қайта суғурта қилиш шартномалари бўйича топширилган тўловлар суммалари, шунингдек ушбу Кодекс 150-моддасининг 2 ва 4-бандларида кўрсатилган даромадлар.

Солиқ тўловчилар турли хил солиқ солиш объектларига эга бўлган ҳолларда, улар солиқ солиш объектларининг алоҳида-алоҳида ҳисобини юритиши ва тегишли объектлардан келиб чиққан ҳолда бюджетдан ташқари Умумтаълим мактаблари, касб-ҳунар коллежлари, академик лицейлар ва тиббиёт муассасаларини реконструкция қилиш, мукаммал таъмирлаш ва жиҳозлаш жамғармасига мажбурий ажратмаларни тўлаши шарт.

325³-модда. Солиқ даври. Ҳисобот даври

Календарь йил солиқ давридир.
Йил чораги ҳисобот давридир.

325⁴-модда. Мажбурий ажратмаларни ҳисоблаб чиқариш, уларнинг ҳисоб-китобини тақдим этиш ва уларни тўлаш тартиби

Бюджетдан ташқари Умумтаълим мактаблари, касб-ҳунар коллежлари, академик лицейлар ва тиббиёт муассасаларини реконструкция қилиш, мукаммал таъмирлаш ва жиҳозлаш жамғармасига мажбурий ажратмалар солиқ солинадиган базадан ва тасдиқланган ставкадан келиб чиққан ҳолда ҳар ойда ҳисоблаб чиқарилади.

Бюджетдан ташқари Умумтаълим мактаблари, касб-ҳунар коллежлари, академик лицейлар ва тиббиёт муассасаларини реконструкция қилиш, мукаммал таъмирлаш ва жиҳозлаш жамғармасига мажбурий ажратмаларнинг ҳисоб-китоби солиқ бўйича ҳисобга олиш жойидаги давлат солиқ хизмати органларига ортиб борувчи якун билан йилнинг ҳар чорагида, ҳисобот давридан кейинги ойнинг 25-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот топшириладиган муддатда тақдим этилади.

Бюджетдан ташқари Умумтаълим мактаблари, касб-ҳунар коллежлари, академик лицейлар ва тиббиёт муассасаларини реконструкция қилиш, мукаммал таъмирлаш ва жиҳозлаш жамғармасига мажбурий ажратмаларни тўлаш:

бюджетдан ташқари Умумтаълим мактаблари, касб-ҳунар коллежлари, академик лицейлар ва тиббиёт муассасаларини реконструкция қилиш, мукаммал таъмирлаш ва жиҳозлаш жамғармасига мажбурий ажратмалар тўловчи бўлган микрофирмалар ва кичик корхоналар томонидан — ҳисоб-китобни тақдим этиш муддатидан кечиктирмай;

микрофирмалар ва кичик корхоналар жумласига кирмайдиган солиқ тўловчилар томонидан — ҳар ойда, кейинги ойнинг 25-кунидан кечиктирмай, йил якунлари бўйича эса, йиллик молиявий ҳисобот тақдим этиладиган муддатдан кечиктирмай амалга оширилади»;

41) **349-модданинг ўнинчи хатбошисидаги** «ягона солиқ тўловини» деган сўзлар «ягона солиқ тўловини ва ягона ер солиғини» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

42) **351-модданинг бешинчи қисми** қуйидаги мазмундаги **жумла** билан тўлдирилсин:

«Ягона солиқ тўлови бўйича қайта ҳисоб-китоб, шунингдек ушбу модданинг учинчи қисмида кўрсатилган тўловчилар томонидан, агар улар ҳисобот йили тугаши билан ушбу Кодекснинг 350-моддаси учинчи қисмига мувофиқ ҳисобланган, белгиланган ходимлар сони мезонига мос келмаган бўлса, ягона солиқ тўловини тўлаган ҳисобот даври учун амалга оширилади»;

43) **354-модданинг иккинчи қисми** «ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғи» деган сўзлардан кейин «сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

44) **356-модда биринчи қисмининг 7-банди** чиқариб ташлансин;

45) **363-модданинг**:

саккизинчи қисми қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Қишлоқ хўжалиги маҳсулотини етиштириш ва қайта ишлаш билан боғлиқ бўлмаган фаолият турларини амалга оширишда ягона ер солиғи тўловчи мазкур фаолият турлари бўйича алоҳида-алоҳида ҳисоб юритиши ва ягона солиқ тўловини ёки ушбу Кодекснинг 58-бобига мувофиқ қатъий белгиланган солиқ тўланиши назарда тутилган фаолият доирасида қатъий белгиланган солиқни тўлаши шарт»;

тўққизинчи қисми чиқариб ташлансин;

ўнинчи ва **ўн биринчи қисмлари** тегишинча **тўққизинчи** ва **ўнинчи қисмлар** деб ҳисоблансин;

46) **370-модда**:

биринчи қисмининг учинчи хатбошисидаги «модданинг» деган сўз «қисмнинг» деган сўз билан алмаштирилсин;

қуйидаги мазмундаги **иккинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Юридик шахс ташкил этмаган ҳолда оилавий тадбиркорлик шаклида фаолиятни амалга оширишда оилавий тадбиркорлик субъекти номидан иш кўрадиган якка тартибдаги тадбиркор сифатида рўйхатдан ўтган оила аъзосигина қатъий белгиланган солиқни тўловчи бўлади»;

47) **371-модданинг олтинчи қисмидаги** «Ушбу Кодекс 370-моддасининг иккинчи хатбошисида» деган сўзлар «Ушбу Кодекс 370-моддаси биринчи қисмининг иккинчи хатбошисида» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

48) **385-модданинг тўртинчи қисми** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Патта тўлови ҳар бир тўловчидан нақд пулли ёки нақд пулсиз шаклда, бир вақтнинг ўзида фискал хотирали назорат-касса машинасининг чекини ёки терминал чекини бериш орқали ундирилади».

2-модда. Ушбу Қонун 2014 йил 1 январдан эътиборан кучга киради.

Ушбу Қонун 1-моддаси 10-бандининг тўртинчи хатбошиси, 11, 12-бандлари, 16-бандининг иккинчи, учинчи ва тўртинчи хатбошилари, 17-бандининг Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодекси 180-моддаси иккинчи қисмининг 6 ва 9-бандларини чиқариб ташлашга доир қисми, 22, 23, 26-бандлари, 27-бандининг бешинчи ва саккизинчи хатбошилари, 28-бандининг бешинчи — тўққизинчи хатбошилари, 29-бандининг иккинчи ва бешинчи хатбошилари, 31, 39 ва 44-бандлари 2014 йил 1 апрелдан эътиборан амалга киритилади.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2013 йил 25 декабрь
№ ЎРҚ—359

Ҳуқуқий асос ва масъулият

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Қўмитанинг интернет-даги веб-сайтида фуқаролар мурожаатларини қабул қилиш механизми ишга туширилди. Мазкур йўналишдаги ишларни, хусусан, ҳуқуқий тарғиботни кучайтириш, божхона органларининг жамоатчилик билан алоқаларини янада мустаҳкамлашда интернет ва оммавий ахборот воситалари имкониятларидан самарали фойдаланиш юзасидан ҳам муайян чора-тадбирлар кўрилмоқда.

Конференцияда коррупциянинг олдини олиш муаммолари ҳамда унга қарши курашиш борасидаги миллий ва хорижий тажрибага оид маърузалар тингланди.

Якунда муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли тавсиялар ишлаб чиқилди.

Зокир ХУДОЙШУКУРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ТЕЖАМКОР ТЕХНОЛОГИЯЛАР САМАРАСИ

корхоналаримиз эришаётган муваффақиятларда яққол намоён бўлмоқда

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Натижада мазкур йўналишда ишлаб чиқилган дастур тўлиқ бажарилди. Умуман, жорий йилнинг ўтган 11 ойида корхона жамоаси томонидан 2 миллиард 861 миллион киловатт-соатдан зиёд электр энергияси ишлаб чиқарилиб, истеъмолчиларга етказиб берилди.

Айни пайтда "Тахиатош иссиқлик электр станцияси"да 230-250 МВт қувватга эга бўлган иккита буғ-газ ускунасини қуриш лойиҳаси босқичма-босқич рўёбга чиқарилаяпти. Умумий қиймати 700 миллион АҚШ долларилик мазкур лойиҳа шарофати билан яқин истиқболда ишлаб чиқариш самарадорлиги ортиши баробарида, корхона ишчи-хизматчилари учун муносиб иш ва турмуш шароити яратилиши ҳам кўзда тутилган.

— Тахиатош энергетика касб-ҳунар коллежида таҳсил олганман, — дейди корхона бош бошқарув ускунаси навбатчи электромонтёри Гўзал Сабирова. — Мана, икки йилдирки, шу ерда меҳнат қилаяпман. Касбим ўзимга жуда ёқади. Коллежда олган билимларим амалиётда қўл келмоқда. Бу ерда биз учун барча шарт-шароит яратилган.

Дарҳақиқат, корхонада ўз касбига фидойи ёшлар кўп. Хусусан, айни кунда касб-ҳунар коллежларини битириб, жамоа сафига қўшилган 30 нафар йигит-қиз бошқа тажрибали ҳамкасблари қатори ўз зиммасидаги вазифани масъулият билан уддалаб, минтақа аҳолисининг хонадонлари чароғон, турмуши янада файзли бўлишига муносиб ҳисса қўшаяпти.

Ҳидоят АҲМЕДОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Шомурот ШАРАПОВ олган суратлар.

Изчил янгиланиш, сифатли хизмат

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Люкс, купе шаклидаги 8 та вагондан иборат "Afsona" поезди маҳаллий ва хорижий сайёҳларни мамлакатимизнинг бошқа ҳудудларидан Хоразм вилоятига ташиш учун мўлжалланган бўлса, Германиянинг "Lernidee Erlebnisreisen GmbH" компанияси буюртмаси асосида ташкил этилган "Orient Silk Road Express" поезди эса "Тошкент — Қамаши — Китоб — Бухоро — Урганч — Самарқанд — Тошкент" йўналишида хизмат қилмоқда.

Бундан ташқари, компания томонидан қўшни давлатларга сайёҳларни ташиш бўйича ҳам эътиборга молик ишлар бажарилаяпти. Шу йилнинг октябрь ойида Алмати ва Ашхобод шаҳарларига поезд қатнови ташкил этилгани, кейинчалик бошқа йўналишларда ҳам шундай қатнов амалга оширилиши режалаштирилаётгани бунинг яққол тасдиғидир.

Эътиборли жиҳати, компаниянинг юртимиз туристик салоҳиятини тарғиб қилиш мақсадида Лондон, Париж, Мадрид, Берлин, Токио, Рим каби шаҳарларда ўтказилган халқаро кўргазмаларда мунтазам қатнашаётгани бу каби лойиҳаларни рўёбга чиқаришда айни муддао бўлаётир.

Дилшод УЛУҒМУРОДОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ДИЛ СЎЗИ

"Оила қачон бахтли бўлади? Қачонки, аёл бахтли бўлса. Аёл бор экан — бу ҳаёт бор, турмушимизда файзу барака бор". Президентимизнинг халқ депутатлари Сурхондарё вилояти Кенгашининг навбатдан ташқари сессиясидаги ушбу сўзларини тинглаб, юртимизда инсон омили, унинг манфаатлари энг устувор мезон, айниқса, аёллар қадри нақадар баланд эканлигини яна бир бор дилдан ҳис этдик.

Аёллари эъзоз топган юрт

Бугун юртимизда хотин-қизларга кўрсатилаётган эътибор ва ғамхўрликка ҳамма ҳавас қилмоқда, бундан ибрат олаяпти. Уларнинг оиладаги мавқеи тобора юксалиб бораётгани, давлат ва жамият ишларидаги иштироки кенгаяётгани ҳам катта ютуғимиздир. Энг муҳими, аёлларимиз ҳаётидан рози, фарзандлари келажагидан кўнгли тўқ.

Албатта, буларнинг бари мамлакатимизда оила институтининг қонуний асослари яратилгани, қолаверса, хотин-қизлар ҳуқуқ ва манфаатлари устуворлиги таъминланаётгани билан боғлиқ. Зеро, оила фаровонлиги — эл-юрт фаровонлиги демакдир. Бинобарин, бу борадаги давлат сиёсатининг мантиқий давоми сифатида яқинлашиб келаётган янги — 2014 йилга мамлакатимизда "Соғлом бола йили" деб ном берилгани биз, оналарнинг айни дилидаги гап бўлди. Чунки соғлом бола, аввало, соғлом, аҳил ва ҳамжиҳат оилада дунёга келиши ҳаммамизга аён ҳақиқат. Шундай экан, аёлни шарафлаш, соғлом оила, соғлом бола ҳақида ғамхўрлик қилиш келажагимиз буюклиги, истиқболимиз ёруғ эканлигидан далолат беради.

Давлатимиз раҳбари тараққиёт йўлида қўлга киритаётган ютуқ ва марраларимиз билан бир қаторда, вилоятда ҳали кўпгина камчилик ҳамда оқсоқликлар, тўсиқ ва муаммолар мавжудлигини, уларни ҳал этиш учун эса юзхотирчилик, андиша ва бепарволикка берилмасдан иш тутиш лозимлигини куюнчаклик билан таъкидладилар. Энди ана шу танқидий фикр-мулоҳазалардан тўғри хулоса чиқариб, биз, Сурхон аҳли олдимизда турган мақсад ва вазифаларни елкама-елка туриб амалга оширишимиз керак. Зотан, ғайрат-шижоат, фаоллик ва ташаббускорлик бор жойда ривожланиш барқарор бўлаверади.

Гулнора АЛИМАТОВА,
Термиз давлат университети ўқитувчиси.

ИЛМ-ФАН РИВОЖИ

иқтисодиётимиз тараққиётига уйғун тарзда тобора жадаллашиб бормоқда

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Мазкур ҳуқуқий ҳужжатлар, ўз навбатида, юртимизда илм-фаннинг саъй-ҳаракатларини мамлакатимиз учун устувор бўлган соҳаларга йўналтиришда муҳим аҳамият касб этаётгани билдирилди.

Таъкидланганидек, бугунги кунда Фанлар академияси таркибида 32 илмий тадқиқот муассасаси, жумладан, 23 йирик институт, илмий марказ, тўртта музей, Қорақалпоғистон Республикаси минтақавий бўлими, Хоразм Маъмун академиясини бирлаштиради.

Шунингдек, Фанлар академияси илм-фан ва таълим тизими интеграциялашувини изчиллик билан мустаҳкамламоқда. Унинг илмий муассасалари ҳузурида олий ўқув юртлари билан ҳамкорликда турли илмий-ўқув марказлари ва ихтисослаштирилган кафедралар ташкил этилган бўлиб, уларда ҳозирги пайтда талаб катта бўлган мутахассисликлар бўйича магистр ва бакалаврлар тайёрланмоқда. Ана шу марказ ҳамда кафедралар базасида бакалавриат ва магистратура босқичи талабалари нафақат энг сўнгги тадқиқот ишланмалари билан танишиш, балки уларда бевосита қатнашиш имконига эга бўлмоқда. Академия олимлари олий ўқув юртлари ўқув жараёнига жалб этилиб, маърузалар ўқимоқда ҳамда бакалаврларнинг битирув ишлари ва магистрлар илмий ишларига раҳбарлик қилмоқда. Академия институтларининг етакчи таълим муассасаларига интеграциялашуви олий ўқув юртларида ҳам илм-фанни ривожлантириш, юқори малакали мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда муҳим омил бўлаётир.

Мустақиллик йилларида Фанлар академияси ўз кадрлар таркибини тубдан янгилаб, мамлакатимиз замонавий илм-фанини ифодалайдиган иқтидорли ёш тадқиқотчилар билан кенгайтирди. Бугунги кунда мазкур академиянинг ҳақиқий аъзолари сони — 80 нафарни ташкил этади. Бу ерда беш мингдан зиёд ходим фаолият юритаяпти. Уларнинг 370 нафари фан доктори ҳамда 900 нафари эса фан номзодидир.

Анжуманда Фанлар академияси муассасаларининг жаҳондаги йирик илмий марказлар билан тўғридан-тўғри илмий алоқалари тенглик ва ўзаро манфаатдорлик асосида сезиларли равишда кенгайиб бораётгани алоҳида эътироф этилди. Хусусан, Хитой, Жанубий Корея, Япония, АҚШ, Франция ва Германиядаги илмий марказлар ҳамда институтлар билан ҳамкорлик самарали ривожланаётир. Масалан, 2006 — 2012 йилларда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси икки томонлама илмий ҳамкорлик тўғрисида 16 халқаро шартнома тузиб, уларни амалга оширмоқда, унинг илмий муассасалари эса дунёнинг турли давлатларидаги илмий ташкилотлар, марказлар, университетлар ва музейлар билан ҳамкорлик тўғрисида қирқ бешдан зиёд халқаро шартнома ижросини таъминлашда қатнашмоқда.

— Мамлакатингизда илм-фанни ривожлантиришга қаратилаётган эътибор доимо диққат-эътиборимизда бўлиб келган, — дейди Хитой Халқ Республикаси Фанлар академиясининг кимё ва физикага ихтисослаштирилган Синьцзян техника институти етакчи илмий ходими, профессор Абулимит Ю Ли. — Бу эътибор мамлакатларимиз ўртасидаги илмий фаолият ҳамда ҳамкорликни кучайтиришга хизмат қилаяпти. Бугунги кунда Ўзбекистон билан дори воситаларини ишлаб чиқиш ва мутахассисларимизнинг малакасини ошириш бўйича яқин ҳамкорликни йўлга қўйганмиз.

Президентимизнинг “Инновацион лойиҳалар ва технологияларни ишлаб чиқаришга татбиқ этишни рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарорига мувофиқ, мамлакатимизда ҳар йили инновацион ғоялар, технологиялар ҳамда илғор лойиҳаларнинг республика ярмаркаси ташкил этилиб келинаётир. Бўлиб ўтган олтита ана шундай тадбирда юртимиз корхона ва ташкилотлари билан Фанлар академияси муассасалари томонидан яратилган илмий маҳсулотларни ўзлаштириш ҳамда улардан фойдаланиш бўйича умумий қиймати 54 миллиард сўмдан зиёд 600 дан ортиқ шартнома ва аҳдлашув шартномаси тузилди.

Конференцияда шиддат билан ўзгариб бораётган бугунги замон Фанлар академияси олимларидан мамлакатимиз илм-фани салоҳиятини янада мустаҳкамлаш, амалга оширилаётган тадқиқотлар савиясини юксалтириш, бу жараёнда иқтидорли ёшларнинг фаол қатнашишини кенгайтиришни талаб қилиши қайд этилди.

Илмий-амалий анжуманда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари А. Икрамов сўзга чиқди.

Омонулла ФАЙЗИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ихтирочи ёшлар аниқланди

Андижон шаҳрида “Камолот” ёшлар ижтимоий ҳаракати, Олий ва ўрта махсус таълим ҳамда Маданият ва спорт ишлари вазирликлари томонидан ташкил этилган “Юрт келажаги” танловининг минтақавий босқичи бўлиб ўтди.

■ ТАНЛОВ

Унда Андижон, Наманган ва Фарғона вилоятларидан 15 ёшдан 25 ёшгача бўлган 128 нафар иқтидор эгаси қатнашди.

— Танловда “Автомобилларда озонатор қурилмаси” деб номланган лойиҳам билан иштирок этдим, — дейди Андижон машинасозлик институти талабаси Ойбек Турсунов. — Маълумки, аккумулятор аслида 12 вольтдан иборат электр қуввати ишлаб чиқаради. Озонатор қурилмаси эса қисқа муддатга чақмоқ ҳосил қилиб, қувватни 24 минг вольтга етказади. Натижада двигателга етказиб берилувчи бензин қарийб тўлиқ ёниб, атроф-муҳитга зарарли газлар чиқармайди. Бензиннинг фойдали иш коэффициенти эса ортади. Мақсадим, магистратура йўналишини ҳам тамомлаб, “GM-Uzbekistan” қўшма корхонасига ишга кириш.

Тадбир якунида гала-концерт уюштирилиб, ғолибларга диплом ҳамда қимматбаҳо совғалар топширилди.

Саидаҳмад ШУКУРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Менинг шаҳрим

Мустақиллик байрамининг шодиёналари нишонланишига бир-икки кун қолганда, невараларим билан туман маркази — Жума шаҳрига “юриш” қилдик. Ярим йўлда невараларимнинг энг кичкинаси: “Бобо ёшийиз неччида?” деб сўраб қолди. Ярим ҳазил, ярим чин аралаш: “22 ёшга кирдим, болам”, дея жавоб бердим. Ёши каттароқ неварам жавобимга қўшимча қилиб, бидирлади: “Бобом 80 ёшдан ошганлар, лекин ўзларини 22 ёшдаман, дейдилар, билдингми?”

ОБОДЛИК ЖОЗИБАСИ

Аслида 83 ёшдаман. Лекин қалбим, севинчим, орзуларим 22 да. Нега дейсизми? Айтаман: Истиқлол туфайли. Ўша куни невараларим билан Жума шаҳрини кун оққунча томоша қилдик.

Аввало, Самарқанд тарафдан Жума шаҳрига кириб келишда, чиройли қилиб таъмирланган уй-жойлар, равон йўллар, йўл четига экилган анвойи гуллару манзарали дарахтлар, савдо ва маиший хизмат кўрсатиш, Миллий банкнинг ҳамда бошқа корхоналарнинг замонавий биноларига қараб, улар ҳақида сўзлаб бердим.

Шаҳар марказидаги “Хотира майдони”га зиёратга борганимизда, сал кўзим ёшланди чоғи, невараларим хавотирга тушишди. Мен уларга Тинчлик нима эканлигини тушунтиришга ҳаракат қилдим. “Хотира майдони” атрофида келин-куёвларни кўриб, невараларим чуғурлашиб: “Гулдастани нимага бу ерга қўйишаяпти?” дея қўлимдан тортқилашди. “Бахтимиз, фароғатимиз учун, бир вақтлар мендек ва мендан катта боболарингиз, сизлар маза қилиб яшашларингиз учун... — у ёғига овозим ҳиқиллади... — Юринглар, истироҳат боғига, юзта музқаймоқ обераман”, дедиму уларни боғ сари бошладим.

Шомурот ШАРАПОВ олган суратлар.

Эҳ-ҳе, хўп ажойиб боғ бўлибди-да. Турли аттракционлар, осмонўпар чархпалак, футбол ҳамда очиқ концерт майдонларию ҳайвонот бурчаги, дид билан экилган анвойи гуллар ва дов-дарахтларга боқиб, кўзинг қамашади. Невараларим бирам яйрашдики, юзта эмас, ҳар қалай музқаймоқни тўйгунча паққос туширишди. Сўнг Жума шаҳрида қад ростлаган коллежлар, янги мактаблар, болалар спорт мактаби, мусиқа мактаблари, замонавий шифохона, кўп тармоқли поликлиника каби биноларнинг айримлари бюджет маблағлари ҳисобидан реконструкция қилингани, айримлари янги қурилгани, бундай бунёдкорлик ишлари мамлакатимизнинг барча ҳудудларида амалга оширилаётганини завқ-шавқ билан невараларимга гапириб бердим. Қай бири бош силкиди, қай бири олазарак бўлиб тўрт тарафга қаради. Барибир қулоғига қуйдим. Ишончим комил, бу гапларим уларнинг юрагида қолади, унутмайди. Йўл-йўлакай туман марказида яқинда қад ростлаган, икки қаватли кўркам бинода жойлашган “Ёшлар маркази”га ҳам олиб бордим. Бу ерда замонавий компьютерларни, чет тилини, тикиш-бичишни ўргатиш ҳамда мусиқа ва санъат тўгаракларини кўрган невараларимнинг бундай машғулотларга қизиқиб қолишганлиги кўнглимни тоғдек кўтарди.

Хуллас, шу куни Жума шаҳридаги автошоҳбекат, янги барпо этилган бозор, савдо ва маиший хизмат кўрсатиш биноларини, обод кўчалар ва маҳаллаларни, янги ташкил бўлган корхоналарни кўрсатдим. Улар юртимизнинг нечоғли қудратга эгалигини, тез ва жадаллик билан ривожланаётганлигини, қисқа фурсатда таниб бўлмас даражада ўзгариб, гўзал қиёфага кирган биргина Жума шаҳри мисолида ўз кўзлари билан кўришди.

Айтганча, “Шарқ тароналари” фестивалига ташриф буюрган японияник, Жанубий кореялик, озарбайжонлик ҳамда литвалик бир гуруҳ санъаткорлар ҳам ўша куни Жума шаҳрида меҳмон бўлиб, истироҳат боғида туманимиздаги бадиий ҳаваскорлар билан биргаликда концерт намойиш этишаётган экан. Меҳмонлар билан таржимонлар ёрдамида суҳбатлашганимизда, улар юртимиздаги ўзгаришларга, бунёдкорлик ишларига ҳавас билан қарашаётганларини бот-бот таъкидлашди. Ҳатто, японияник ёши улуғ бир санъаткор: “Биз бутун дунёда Ўзбекистондагидек тинчлик, хотиржамлик, осудалик, ободончилик бўлишини истаб қуйладик”, дея эътироф этди. Невараларимдан қитмирроғи: “Анави япон сизга ўхшарканми?” дея жилмайди. Ҳа, бувингга ўхшамай кет, дедиму, бағримга босдим: Ҳаммамизнинг уруғимиз битта — одамзод, эсингдан чиқарма.

Жума шаҳрида фақат жума куни эмас, ҳар куни байрам. Яратганга шукр, бизда ҳар куни байрам, ҳар куни хурсандчилик, болажонларим!

Барот АМИРОВ,
меҳнат фахрийси.
«Шаҳидлар хотираси» жамғармасининг Пастдарғом тумани бўлими раиси.

Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети қошидаги Чет тиллар бўйича инновацион методларни ривожлантириш Республика илмий-амалий маркази

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 10 декабрдаги «Чет тилларни ўрганиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ва 2013 йил 23 майдаги «Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университетининг фаолиятини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорлари асосида Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети қошида ташкил этилган Чет тиллар бўйича инновацион методларни ривожлантириш Республика илмий-амалий марказига қуйидаги вакант ўринларга танлов эълон қилади:

— директор ўринбосари;
— марказ бўлим бошлиқлари;
— молия-иқтисод ходимлари.

Республика илмий-амалий маркази бўлимлари ҳамда номзодларга қўйиладиган талаблар ҳақидаги батафсил маълумот университетнинг интернет манзили www.uzswlu.uz (http://www.uzswlu.uz/index.php/uk/ob-yavleniva-uz)даги «E'LONLAR» саҳифасида берилган.

Ҳужжатлар қуйидаги манзилда қабул қилинади:
Тошкент шаҳри, Кичик ҳалқа йўли, Г-9А мавзеси, 21-уй.
Мўлжал — «Фарҳод» бозори.
Мурожаат учун телефонлар: (8-371) 275-55-44, 230-50-67.
Факс: (8-371) 275-77-95.
Электрон манзил: hhi@edu.uz, mmuzditu@umail.uz

2119A/1137

Йилнинг энг яхши сайти

Навоий шаҳридаги Ёшлар марказида вилоят ҳокимлиги ташаббуси билан ўтказилган “Йилнинг энг яхши сайти” танлови ниҳоясига етди.

■ ИЗЛАНИШ

— Ўтган йили мазкур анъанавий кўрикда 71 сайт иштирок этган бўлса, жорий йилда улар сони 130 тадан ортди, — дейди Навоий вилояти компьютерлаштириш маркази директори Шерзод Нортожиев.

Якунда “Вилоятнинг тарихий ёдгорликлари, маънавий қадриятлари акс этган энг яхши сайт”, “Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришга қаратилган энг яхши сайт”, “Маданият ва спорт соҳасидаги энг яхши сайт”, “Фан ва таълим соҳасидаги энг яхши сайт”, “Болалар ва ўсмирлар учун яратилган энг яхши сайт”, “Энг яхши ахборот-ресурс маркази сайти”, “Энг яхши ташкилот сайти” ҳамда “Энг яхши сайт дизайни” номинацияларида бўйича ғолиблар аниқланиб, уларга диплом ҳамда қимматбаҳо совғалар топширилди.

Азамат ЗАРИПОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

«Universal auktsion invest» МЧЖ Сурхондарё вилояти филиали
очиқ аукцион савдосига таклиф этади.

2014 йил 29 январь куни соат 11.00 дан бошлаб бошланғич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориш тартибида ўтказиладиган аукцион савдосига қуйидаги автотранспорт воситалари қўйилмоқда:

Жарқўрғон тумани СИБ томонидан хатланган, Жарқўрғон тумани ИИБ ЙҲХБ жарима майдончасида ҳамда «Минор» ҚФЙ, Қорабура маҳалласида сақланаётган:

● ЖИБ Жарқўрғон тумани судининг 2013 йил 17 августдаги 1-129-сонли ижро варақасига асосан, 2009 йилда ишлаб чиқарилган, «ГБА СНГ НЕКСИЯ» русумли, давлат рақами 75 С 758 DA.

Бошланғич баҳоси — 19 200 000 сўм.

● ФИБ Термиз туманлараро судининг 2012 йил 18 августдаги 1-2421-сонли ижро варақасига асосан хатланган, 1989 йилда ишлаб чиқарилган, «ТАМ-260» русумли автобус (йўловчи ташувчи), давлат рақами 75 Q 509 DA.

Бошланғич баҳоси — 65 000 000 сўм.

● ЖИБ Жарқўрғон тумани судининг 2013 йил 19 апрелдаги 1-59-сонли ижро варақасига асосан хатланган, 1983 йилда ишлаб чиқарилган, «ЗИЛ-138 А» русумли, давлат рақами 19 D 0305.

Бошланғич баҳоси — 13 950 000 сўм.

● ЖИБ Қизириқ тумани судининг 2013 йил 7 августдаги 1-188-сонли ижро варақасига асосан хатланган, 1986 йилда ишлаб чиқарилган, «Москвич-412» русумли, давлат рақами 19 E 6268.

Бошланғич баҳоси — 728 000 сўм.

● Денов тумани СИБ томонидан Сурхондарё вилояти хўжалик судининг 2013 йил 25 ноябрдаги 19-1306/10957-сонли ижро варақасига асосан хатланган, Денов тумани, «Ш. Қобилов» СИУ, «Янгиобод» МФЙдаги «Хумойиддин Асомиддин» ММТПда сақланаётган, 2009 йилда ишлаб чиқарилган «Claas Dominator-130» русумли комбайн, давлат рақами ЕЩ 38-95.

Бошланғич баҳоси — 100 000 000 сўм.

Аукцион савдосига қўйилган автотранспорт воситалари билан Суд департаменти вакили иштирокида бевосита жойига чиқиб танишиш мумкин. Аукцион савдосида иштирок этиш истагидаги талабгорлардан аризалар иш кунлари соат 10.00 дан 16.00 гача қабул қилинади (соат 13.00 дан 14.00 гача тушлик вақти). Талабгорлардан аризаларни қабул қилиш аукцион савдосидан бир кун олдин тўхтатилади. Аукцион савдосида қатнашиш истагидаги талабгорлар савдо ташкилотчиси билан тузиладиган закалат келишувига асосан, мулк бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдордаги закалат пулини тўлов ҳужжатида ижро ҳужжати рақами ва санасини кўрсатган ҳолда, «Universal auktsion invest» МЧЖ Сурхондарё вилояти филиалининг ХОАББ «Трастбанк» Термиз шаҳар филиалидаги МФО: 01063, СТИР: 302083379, 20208000204932168018 ҳисоб рақамига тўлашлари ва қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: юридик шахслар давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси, жисмоний шахслар паспорт нусхаси, закалат пули тўланганлиги ҳақида тўлов ҳужжати, ваколатли шахс қатнашса, ўрнатилган тартибда расмийлаштирилган ишончнома. Ихтиёрий қўшимча хизматлар кўрсатиш учун тўлов олинади.

Аукцион савдосини ўтказиш ва қўшимча маълумот олиш манзили:
Термиз шаҳри, «Тадбиркорлар маркази». Мурожаат учун телефон: (+99893) 792-78-18.

«Universal auktsion invest» МЧЖ Сурхондарё вилояти филиали томонидан «Халқ сўзи» газетасининг 2013 йил 4 декабрдаги 237 (5911)-сонида чоп этилган хабарномада бошланғич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориш тартибида ўтказиладиган аукцион савдосига қўйилган, Термиз шаҳар СИБ томонидан ФИБ Термиз туманлараро судининг 2012 йил 28 декабрдаги 1-4225-11-сонли ижро варақасига асосан хатланган, Шўрчи тумани ИИБ ЙҲХБ жарима майдончасида сақланаётган, 2011 йилда ишлаб чиқарилган, «MATIZ BEST BO» русумли, давлат рақами 75 J 701 CA, бошланғич баҳоси — 16 500 000 сўм бўлган автотранспорт воситаси Термиз шаҳар суд ижрочилари томонидан тақдим этилган 2013 йил 13 декабрдаги 5260-сонли хатига асосан аукцион савдосидан олинганлиги маълум қилинади.

2118A/870

Гувоҳнома № 004059.

● Реклама ва эълонлар ●

2100/90

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2008 йил 15 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 1254. 74 560 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нархда.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девонхона 233-52-55;
Котибият 233-10-28; Эълонлар 232-11-15.

ISSN 2010-8788

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.
Реклама материаллари учун таҳририят жавобгар эмас.

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ҳамда оператор Ж. Тоғаев томонидан саҳифаланди.

• МАНЗИЛИМИЗ:
100000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Навбатчи муҳаррир — У. Файзиева.
Навбатчи — С. Махсумов.
Мусаҳҳиҳ — С. Исломов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. ЎзА якуни — 21.10 Топширилди — 21.55 1 2 3 4 5